

19.januar 2016

Kære byrådspolitikere,

For et par år siden følte jeg mig kaldet til at henvende mig skriftligt til Byrådets medlemmer, og mit ærinde var dengang en stor ros for vedtagelsen af planerne for det nye Stændertorv.

Nu hvor torvet står næsten færdigt, føler jeg igen trang til at udtrykke min store glæde over resultatet, som i store træk ser ud til at leve op til forventningerne, og derfor fortjener både Byrådet og byens øvrige borgere et stort tillykke.

Der er dog her i den sidste fase dukket noget op, som dels giver anledning til nogen forundring, og dels rejser nogle principielle spørgsmål.

Lige nu er der på de sociale medier en diskussion om, hvorfor i alverden den midlertidige placering af de to sagnomspundne sten kaldet "Fandens Fingre" og "Karl Gustavs sten" i Palæets have lige pludselig ser ud til at skulle være permanent.

I "mands minde" - og det vil sige siden 1948 - har de stået i blomsterbedene foran muren til Palæets have, og det var sikker nødvendigt, at de måtte vige pladsen midlertidigt i forbindelse med Stændertorvets renovering - men hvorfor skal de så ikke tilbage igen, nu hvor tiden burde være moden til det ??

Den ansvarlige embedsmand har til dagspressen åbent erkendt, at de involverede medarbejdere ikke havde fornøden indsigt i den lokale historie, og at de "bare" mente at det var nogle pyntelige sten, som egentlig vil stå bedre i Palæets have. - og der er tilføjet den vurdering, at både stenene og blomsterbedet hver for sig ville ha' godt af denne beslutning.

Altså en ren "tilståelsessag", som søges bagatelliseret, men uden at der tilsyneladende er lagt op til nogen form for revurdering af sagen.

Byens borgmester fortæller åbenlyst på facebook, at hun ikke kendte til historien bag stenene - og det skal hun såmænd ikke høre et ondt ord om, for der deler hun sikkert skæbne med så mange andre - men selv om vi nu har fået forklaringen på, hvordan det kunne ske, så undskylder det på ingen måde, at det ikke giver anledning til at fornyede overvejelser. Det er i mange sammenhænge prisværdigt at byens førstedame og øvrige politikere bakker op om administrationen, men når baggrunden for en forkert beslutning er simpel uvidenhed, så mener jeg nu nok at sagen er en anden.

Der udstedes løfter om, at stenene vil få en fremtrædende plads i Palæets have, som i øvrigt nok skal blive renoveret og gjort fin - hvad den bestemt ikke er i dag - men sagen er bare den, at palæets have er fredet, og det er statens ejendom, og der kan intet ske uden at det bliver godkendt på et eller andet højere niveau - formentlig Kulturstyrelsen - så ingen kender hverken udfaldet eller tidshorisonten for et resultat af den henvendelse, som kommunen har oplyst er rettet til de ansvarlige myndigheder.

Det er en god ting, at der blev givet tilladelse til at placere en gitterport lidt diskret i muren lige bag Roar og Helge, for det indbyder jo lidt mere til en tur i Palæets have end tidligere, hvor indgangen var godt gemt væk for offentligheden. Jeg noterer mig dog, at ønsket oprindeligt også var en gitterport i den anden ende af haven, tæt på Domkirken, men at dette blev afslået, idet fredningsmyndighederne har et overordnet ønske om at haven skal fremtræde som "et indhegnet og lukket rum med havebeplantning" - altså ikke en "gennemgangslejr" for hverken byens borgere eller turister.

Det gode spørgsmål i den anledning må være, om fredningsmyndighedernes erklærede ønske vil harmonere særlig godt med placeringen af de to sten med tilhørende skiltning.

Vel er det ikke guldhornene, og vel er stenene ikke en af byens ypperste turistattraktioner, men de er dog stadig en del af byens historie, som fortjener opmærksomhed, og meget gerne en passende skiltning, men hvorfor flytte dem væk fra den placering de har haft nu i 68 år ??

Jeg vil yderligere henlede byrådets opmærksomhed på en anden sag.

Hele drøftelsen af torvets fremtidige udformning ligger nu nogle år tilbage – men mon ikke de fleste husker, hvordan synspunkterne var delte omkring flere elementer i planerne.

På et tidspunkt måtte Byrådet jo trække "en streg i sandet" og træffe de beslutninger, der blev anset for de mest fornuftige, gennemtænkte og økonomisk forsvarlige, uagtet at ikke alle kunne få deres ønsker opfyldt.

Personligt havde jeg sympati for det fremførte grundsynspunkt, at der skulle skabes et meget større og multi-anvendeligt torv, og et af de meget vigtige elementer i beslutningerne var derfor, at det nord-østlige hjørne, området tæt omkring "Spunken", skulle bruges til træer og masser af bænke - i det kommunale sprog er det kaldt "Øen" – og da Teknik- og Miljøudvalget under stor offentlig bevågenhed detailbesluttede sig i februar 2013, skulle man jo tro at sådan ville det blive. Ganske detaljerede tegninger blev lagt ud til offentligheden som bilag til udvalgets møder, og hvis der har været møder, hvor der er ændret i disse planer, så er det i hvert fald undgået min opmærksomhed.

MEN hvad ser vi så nu : træer og runde bænke omkring disse er spredt ud over et langt større område – og dermed ødelægger man hele grundtanken om at bevare det frie udsyn til Domkirken - og dertil har man placeret en række bænke både syd og nord for Sankt Laurentii's kirkeruin, og har dermed skabt et lille isoleret torverum – et "torv i torvet" lige foran det gamle rådhus –

Det forekommer mig at det "store multianvendelige torv" er skrumpet !

Lad mig være helt ærlig – at torverummet ikke er blevet helt så stort som jeg opfattede planerne, det er jeg egentlig ganske tilfreds med. Jeg var lidt nervøs for at den åbne torveplads skulle blive FOR stor, og dermed en gentagelse af udfordringen i

1908, hvor nedrivningen af et større antal bygninger efterlod en plads, som på tidspunktet blev opfattet som skræmmende stor.

Til gengæld er der noget væsentligt som bekymrer mig: de to nye store bænke med tilhørende træer lige bag ved Vivaldis serveringsplads, og et par yderligere træer meget tæt på, som efter min bedste overbevisning ikke har været vist som en del af planerne på noget tidspunkt.

Disse mindst 4 træer er nu placeret relativt tæt på hovedfærdselsåren mellem Algade og Skomagergade, og derfor er det uafvendeligt, at træerne i løbet af nogle år vil vokse op og stjæle noget af den udsigt til Domkirken, som ellers har været fastholdt siden 1908. Lige nu er træerne små og uden blade, og så tænker man måske ikke lige over det, men sådan forbliver det jo ikke. Det kan godt være at salig Schmeltz ikke ligefrem roterer i sin grav, men jeg tror han ligger lidt uroligt !

Lad mig igen understrege – overordnet mener jeg at resultatet er flot, og jeg tror det bliver et torv, som vi alle får stor glæde af, men....

Jeg spørger bare mig selv: hvorfor bliver Byrådets overordnede beslutninger og detailbeslutningerne fra Teknik- og Miljøudvalget ikke "bare" ført ud i livet - hvem er det der egenhændigt/egenrådigt gør noget andet end det besluttede ? Er det igen nogle kommunale medarbejdere, der i uvidenhed eller uden indsigt i den debat, der fandt sted for kun få år siden, gør noget ugenomtænkt i en god mening – men som i praksis gør de politiske beslutningstagere og borgerne lidt til grin ?

Eller har I politikere været ind over dette ? – og hvorfor så ikke i fuld offentlighed ?

Og hvis I politikere ikke har set resultatet før alle vi andre også har set det, har I så bare stiltiende tænkt Jer at tage det til efterretning ??

Det skal selvfølgelig blive spændende at høre, om denne henvendelse har interesse, og om den fører til en eller anden form for reaktion.

Et svar kunne jo være, at jeg bare har sovet i timen, og det kan jo ikke udelukkes. Måske kan jeg også blive beroliget over at høre, at de nyplantede træer på torvet ikke bliver ret store, men under alle omstændigheder har jeg det godt med at påpege disse detaljer på et tidspunkt, hvor det ikke skulle være umuligt at foretage justeringer.

Med venlig hilsen

Kurt Buchtrup

Bilag:

Til de Byrådspolitikere, som ikke lige var opmærksomme på de to sten, som er omtalt i dette brev, vedhæfter jeg to links til de gamle, og ganske drabelige fortællinger:

Fandens Fingre:

<http://roskildesudvikling2.dk/st%C3%A6ndertorvet/fandens%20fingre.html>

hvor der dels fortælles om stenens oprindelige placering og hvordan den havnede på Stændertorvet - og dertil en mulighed for at se/høre Lotte Fangs medrivende fortælling om det sagn, der knytter sig til stenen

og på samme måde kan man erhverve sig viden om Karl Gustavs sten:

<http://roskildesudvikling2.dk/st%C3%A6ndertorvet/karl%20gustavs%20sten.html>